

Vogelwaarnemingen – Regio Zuid Antwerpen

1 februari tot 30 april 2014

Luc Van Schoor

In de besproken periode werden voor de ARDEA regio (*) op www.waarnemingen.be

4505 vogelwaarnemingen ingevoerd, verdeeld over 128 soorten. Dit overzicht bevat de meest interessante. ARDEA dankt de vele vogelliefhebbers/sters die binnen onze regio hun waarnemingen doorsturen en waarvan we bij deze selectie de namen vernoemen. We ontmoeten ze graag op één of meer van onze activiteiten; zie daarvoor de agenda <http://ardea.hobokensepolder.be>.

In dit vogelverslag worden gegevens van de lentetrekellingen Hobokense Polder (15 maart t/m 3 mei 2014) toegevoegd. In het overzicht zijn ook vogels opgenomen die over de Schelde of over LO (Burcht) vlogen. Deze waarnemingen werden meestal apart vermeld.

Lentetrekellingen leveren steeds een stuk minder vogels op dan tijdens de herfsttrek. Het was landelijk en zeker vanuit onze telpost bekeken een matig tot slecht trekseizoen met lage doortrek-aantallen. Gelukkig waren er af en toe wat lekkere kersen op de dunne taart, met kraanvogel en krooneend als nieuwe soorten op de telpost.

Wat het weer betreft hadden we veelal te maken met ZO tot ZW winden waarbij de schaarse trekvogels vaak hoog overvlogen. De voorliefde van vogels om tegen de (gematigde) wind in te vliegen, bleek nog eens duidelijk uit de gegevens van enkele tellingen. Zo noteerden we de beste resultaten op 21 april met een lichte NO tot O-wind met o.a. 4 kraanvogels, 2 zwarte wouwen, 60 zwaluwen en een 100 tal graspiepers. We stelden nogmaals vast dat de meeste (zang)vogels verkozen om over de groenere linker Scheldeoever en over de oostelijke kant van de Hobokense Polder te vliegen. Het lijkt er op dat meeste doortrek-kende (zang)vogels het groenarme stadscentrum vermijden. Vandaar de toenemende aantallen langs de westelijke en oostelijke trekbaan van de Antwerpse agglomeratie

(*)voor afbeelding ARDEA werkgebied zie <http://ardea.hobokensepolder.be/> onder vogelwaarnemingen.

Soortenbespreking:

Roze pelikaan: 1 ex vloog over Hoboken en Fort VII op 14/2 (JH, YM). Deze exoot werd gedurende de besproken periode vanaf de Antwerpse Kempen, Oost-Vlaanderen tot in Wallonië waargenomen.

Pijlstaart: Op 1/4 vloog een groep van 16 ex over de Schelde naar noord (LVS). Pleisterende als wintergast in klein aantal op Waterlink/Kiel-se vest, tot max 6 ex op 25/2 (PB)

Krooneend: Op 23/3 vloog een koppel laag over de Schelde naar N – Dit betekende een nieuwe soort voor de trekpost (LVS) Eerder die morgen werd een man krooneend in Kruibeke waargenomen. (JC)

Ooievaar: Tussen 19/3 en 7/4 werden in totaal 13 overvliegende vogels waargenomen zowel over de trekpost als over Antwerpen en Edegem (LVS, JP)

Lepelaar: Tijdens de tweede helft van april vlogen regelmatig enkele vogels over en langs de Schelde met als max 4 ex op 19/4 (LVS, JP, WDW, KDL).

Kwak: Deze zeldzame gast vloog op slechts 20 m hoog over de tuintel-post in Edegem op 17/3 (LJ)

Blauwe reiger: De reigerkolonie in het Schoonselhof doet het goed.

Tijdens de jaarlijkse ARDEA telling op 12/4 werden 31 bezette nesten vastgesteld; dat is 8 meer dan in 2013 (LVS, JVR, GB)

Purperreiger: Tussen 7/4 en 18/4 werden in de regio in totaal 6 ex waargenomen langs de Schelde te Hoboken, Burcht en Edegem, met 3 ex tijdens trek telling HP op 18/4, nieuw dagrecord telpost (LVS, WDW, JP, KDL, LJ)

Grote zilverreiger: Van 12/3 tot 30/4 werden totaal 10 ex waargenomen met een groepje van 7 ex over de Schelde richting noord op 20/4 (JP, WM, MH, LVS)

Kleine zilverreiger: Op 9/4 vloog de enige waargenomen vogel over Burcht, waarneming vanaf telpost HP (LVS)

Visarend: Op 2, 16 en 19/4 trok telkens een vogel over-en-langs de Schelde te Hoboken (LVS, JP, WDW, KDL)

Zwarte wouw: Van deze zeer schaarse doortrekker werden 4 ex waargenomen vanop de telpost Hobokense Polder, 1 op 31/3 over Burcht, 2 ex op 21/4 over HP en Burcht en 1 over Edegem op 22/4

Kraanvogel - Foto: Guy Borremans

(LJ, LVS, JP)

Bruine kiekendief: Tussen 23/3 en 22/4 werden 9 overvliegende vogels waargenomen boven HP en Edegem (JP, LVS, DJ, LJ)

Blauwe kiekendief: Op 10/4 vloog een ringtail (wijfje- of 1ste winterkleed) over Mortsel (SB)

Havik: Een alarmerende havik werd waargenomen op 9/2 op Fort V – Edegem (JR)

Torenvalk: Deze alom gekende valk is er de laatste jaren sterk op achteruitgegaan. Er werden solitaire vogels waargenomen op Groenenhoek/Wilrijk, Fort VII, Petroleum Zuid Antwerpen, Klaverblad/Wilrijk, Lint, Hove en slechts 1 man op trek over Burcht op 13/4 (LVS, JP, JD, TV, GB, EDK, RD, LJ, PV)

Slechtvalk: De waargenomen ex. betreffen vermoedelijk steeds standvogels. Op 23/3 1 baltsend paar over Schelde. Volwassen broedvogels zijn in de regio te vinden in Hoboken/Umicore en Mortsel/Agfa Gevaert (MH, ML). Eerstejaarsvogels zijn vaak te zien op Kristus Koningkerk/Kiel en Zuidkant Antwerpen-Schelde.

Op 26/4 vloog een juveniel eerst boven de Schelde, waar hij/zij een duif misloeg, en verorberde nadien een merel als geslagen prooi op een boom langs de telpost HP

Kraanvogel: Er werden in totaal 11 ex overtrekkend waargenomen op 9/3 boven Hoboken (JP, DJ), 1 ex over Mortsel (MH) en 4 ex samen thermiekend over Kruibeke en nadien doervliegend over Burcht op 21/4 (nieuwe soort voor telpost HP); 1 vogel met kwetsuur aan de poot bleef noodgedwongen geruime tijd pleisteren in de Rupelmondse polder

Scholekster: Komt in klein aantal (1-2 ex) voor in de landbouwgebieden van de regio, Waterlink/

Kielse vest en Petroleum Zuid (JD, PH, DC). Op 28/4 vlogen er 20 ex over de Schelde richting ZW (LVS).

Kluut: Overvliegende vogels werden in april af en toe waargenomen langs de Schelde te Hoboken met max 5 ex op 24/3 (LVS, WDW). In het nabijgelegen nieuwe natuurgebied Kortbroek te Kruibeke waren 2 broedgevallen.

Bokje: Op 12/4 werd een bokje verrassend opgestoten uit het grasland naast Groot Rietveld/Hobokense Polder (LVS)

Houtsnip: Solitaire of max 2 vogels waren als wintergasten tot 19/3 aanwezig in Hobokense Polder, Cleydael, Edegem, Waterlink/Kielse vest, Fort VII en biotuin UIA, Antwerpen (PH, BM, BDK, JP, RS, PB, JE, TV)

Regenwulp: Doortrekkende groepjes werden rond half april vanaf de trektelpost waargenomen. 12 ex over Burcht op 13/4, 3 en 8 ex over Hobokense Polder respect op 15/4 en 19/4 (LVS)

Zwarte ruiter: 2 ex vlogen op 29/3 over Hobokense Polder richting noord (LVS)

Groenpootruiter: In april noteren we een vijftal waarnemingen van overvliegende solitaire vogels over HP (LVS) en 1 ex kortstondig pleisterend in Hove op 21/4 (SVB)

Zwartkopmeeuw: Deze toenemende broedvogel in het Antwerpse werd vanaf 24/2 geregeld in wisselend aantal waargenomen in gans de regio, tot 43 ex op Groen Neerland (WVA) 48 ex in Edegem (LJ) en max 68 ex over HP en omgeving tijdens trektelling op 15/4 (LVS, KDL). De hoogste aantallen werden in 2de helft april genoteerd

Dwergmeeuw: Op 10/4 vlogen 3 adulte dwergmeeuwen en op 18/4 2 ex over de Schelde voorbij telpost HP (LVS)

Grote mantelmeeuw: In tegenstelling tot zijn kleinere familiegenoot is de grote mantelmeeuw een eerder schaarse soort in onze regio, meestal langs de Schelde met een max. van 4 ex op 6/4 langs telpost HP (LV)

Bosuil: Roepende vogels werden vastgesteld in Kasteeldomein Klaverblad (PH) in Hove (SVB) Middelheimpark (JR, TV) en eind april in Hobokense Polder (LJ)

Steenuil: Pleisterende vogels (1-2 ex) waren te zien nabij Fort VIII te Hoboken en Klaverblad/Wilrijk (WDW, LVS, JP)

IJsvogel: De populatie van deze azuurblauwe parel is na een strenge terugval door de koude winter 2012-2013 langzaam terug in herstel.

Pleisterende vogels of paren werden regelmatig waargenomen in de Forten V, VI en VII en in het Schoonselhof (AW, LJ, WM, PH, ES, RD, DJ, WVA, HM, TV, VS, GB, WVS, RV)

Kleine bonte specht: Van deze dwerg werden enkele pleisterende en nestindicerende vogels waargenomen alsook, rond half april, een paar in het broedbiotoop van Muizenbos en omgeving/Hove (JD, SVB) Hof ter Linden/Edegem (SL, WMZ) en in Hobokense Polder (LVS, ML, GB, WM)

Middelste bonte specht: Op 23/2 werd een baltsend/zingende vogel waargenomen in het Muizenbos, Bos van Moretus, Hove (SVB). In tegenstelling tot vorige jaren werden van deze schaarse specht geen waarnemingen voor Middelheim (Nachtegaalpark), Den Brandt en Klaverblad/Wilrijk ingegeven.

Zwarte specht: Twee waarnemingen liggen voor: 2 ex in Bos van Moretus/ Muizenbos op 24/3 (HW) en 1 ex over Schelde vliegend vanaf Hobokense Polder op 3/4 (DJ).

Noordse kauw: Een foeragerende vogel was aanwezig nabij Park Den Brandt, Antwerpen op 19/2 (TV)

Cetti's zanger: Werd op de latere broedplaats in de Hobokense Polder voor het eerst op 13/3 vastgesteld (LVS) en vervolgens tot einde van de periode zingend aangetroffen in het broedbiotoop door een reeks waarnemers (GB, DJ, ML, WM, PB, KB, TVA, AH)

Beflijster: Van 2 tot 7 april werden in totaal 7 vogels in vlucht en zittend waargenomen in Hobokense Polder, met max 3 overvliegend op 2/4 (LVS, WDW, PB, JP, PV)

De enige **Europese kanarie** vloog op 6/3 over tuintelpost Edegem (LJ)

Kruisbek: Slechts één waarneming ligt voor: 1 overvliegende vogel op 27/3 over tuintelpost Edegem (LJ)

Appelvink: Van deze weinig opvallende soort werden 2 waarnemingen ingevoerd: 1 pleisterende vogel op Fort VII op 1/3 (RV) en 2 overvliegende vogels – Oosterveldlaan Antwerpen op 7/3 (SB)

Met dank aan alle waarnemers

AH - Anthony Hollebeke, AW - Arthur Wuyts, BDK - Bart De Keersmaecker, BM - Bert Mertens, GB - Guy Borremans, DJ - Danny Jonckheere, ES - Eddie Schild, FF - Frederick Fluyt, GDV - Gerrit De Vos, HM - Henri Moeskops, HW - Hugo Waeterschoot, JC - Johan Colman, JDB - Jan De Bie, JR - Jelle Ronsmans, JH - Jempi Haelewaters, JP - Joachim Pintens, JE - Joris Elst, JD - Julien Dua, KDL - Kathy De Lange, KB - Kris Boers, LJ - Leo Janssen, LVS - Luc Van Schoor, LW - Luc Wouters, MH - Marc Hofman, MW - Mia Willekens, PB - Peter Bastiaensen, PH - Peter Hofman, PV - Pieter Vervloet, RB - Raf Beyers, RS - Reinhardt Strubbe, RV - Robin Vermeylen, RD - Ronny Deckers, SL - Sebastien Leys, SVB - Steven Van den Bussche, SB - Stijn Baeten, TVA - Thibaud Vandaudenand, TV - Tim Vochten, WD - Walter De Weger, WVS - Walter Van Spaendonk, WMZ - Wendelien Meynzer, WM - Wim Mertens, WDR - Wout De Rouck, WVA - Wouter Van Assche, YM - Yannick Michielsens

Appelvink - Foto: Julien Dua

FENOLOGIE: eerste waarneming aankomst of doortrek zomervogels 2014

Zwartkop	24.02.14	Wilrijk Heistr.	GDV
Tjiftjaf	03.03.14	Hob.Polder	PB
Boerenzwaluw	08.03.14	Wilrijk	WVA
Zomertaling	13.03.14	Hob.Polder	LVS
Boompieper	20.03.14	Hob.Polder	LVS
Bruine kiekendief	23.03.14	Hob.Polder	LVS, JP
Zwarte roodstaart	08.03.14	Fort VIII Hoboken	LVS, DJ, ML, MW
		Hob.Polder	LVS,GB
Blauwborst	25.03.14	Hob.Polder	LVS,WDW
Beflijster	02.04.14	Hob.Polder	LVS,WDW
Fitis	02.04.14	Berchem	PH
Gekraagde roodstaart	02.04.14	Schelde HP	LJ
Gele kwikstaart	02.04.14	Schelde HP	LVS
Kleine plevier	03.04.14	Schelde HP	LVS
Oeverzwaluw	03.04.14	Schelde HP	LVS
Visdief	05.04.14	Burcht	LVS,JP
Purperreiger	07.04.14	Hob.Polder	DJ
Nachtegaal	08.04.14	Schelde HP	LVS
Dwergmeeuw	10.04.14	Hob.Polder	WM,LVS
Koekoek	12.04.14	Hob.Polder	LVS,WM
Rietzanger	12.04.14	Hob.Polder	LVS,KDL
Grasmus	15.04.14	Hob.Polder	LVS,KDL
Regenwulp	15.04.14	Burcht	LVS,WDW,JP,KDL
Huiszwaluw	16.04.14	Hob.Polder	LVS,WDW,JP
Boomvalk	21.04.14		LVS,WDW,JP
		Hob.Polder	DJ
Sprinkhaanzanger	21.04.14	Hob.Polder	LVS,WDW,JP,FM
Tuinfluit	21.04.14		LVS,JP,WDW
		Hob.Polder	WM
Zwarte wouw	21.04.14	Kontich	KM
		UIA Antwerpen	TV
Kleine karekiet	23.04.14	Hob.Polder	LVS, DJ
Braamsluiper	25.04.14		
Gierzwaluw	25.04.14		
Bosrietzanger	26.04.14		